

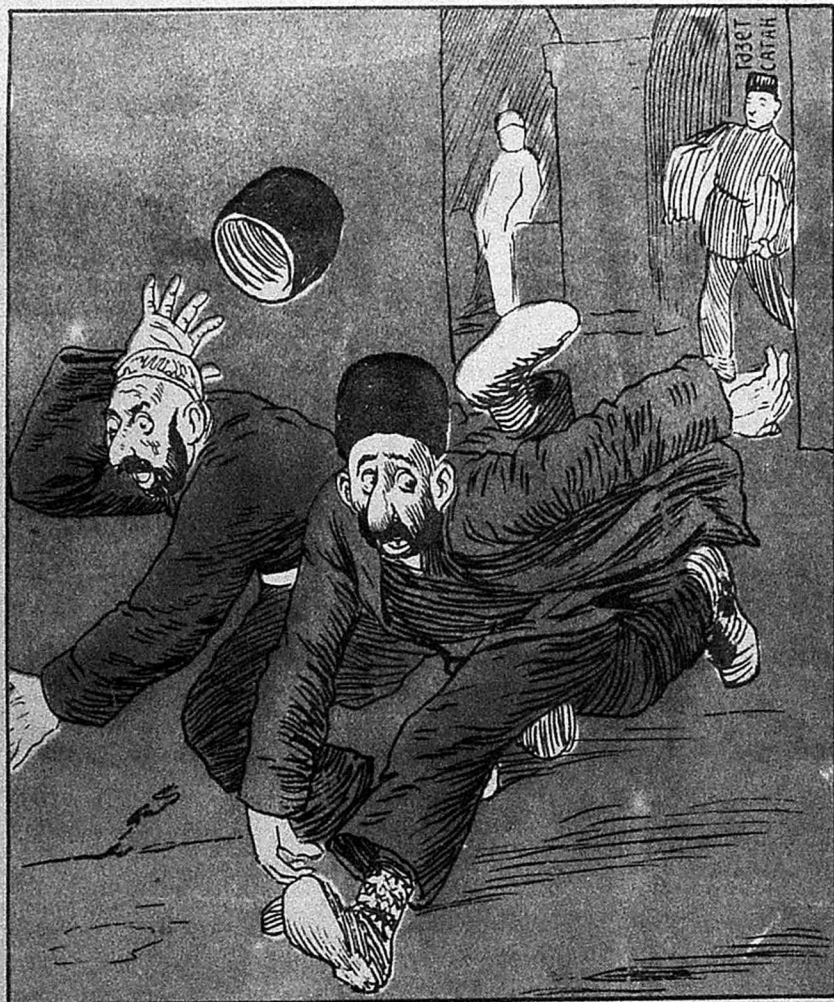
— Сәдримиз ишләри о гәдәр йүнсәкләрә галдырыб ни, колхозун тәсәррүфаты көрүнмәз олуб.

К И Р П И

„Молла Нəсрəддин“ журналынын чыхмасынын элли иллийи эрəфəсиндə.

— Адə, кəл гачаг! Бу ахмаг оғлу, япыша-чаг яхамыздан ки, кəл гəзет ал.

1911, № 28.

ЮХУМ ЖƏЛИР

Кечəлəri ятмаг мумкун дейил. Һава хейли истилəшиб, бу шоғəриб тахтабитилər дə бир яндан. Бир үмид ерим бəзи мұдирлəri интизар отағыдыр ки, юмшаг кресло дəшəйинин үстə отурусан ки, нөвбə көзлəйирсən.

Бирчə бурада чанын раһат олур: чүнки бурада шоғəриб тахтабити олмур.

Билмирəm бурада нə сирр вар ки, ики саат, үч саат да бурада эйлəшиб мунтəзир олсан да—енə дарыхмырсан, сəбəб будур ки, бир дə көзүнү ачырсан вə саата бахырсан, көрүрсən ки, Һэлə мұдир кəлмəйиб, чүнки бу күн онун бөйүк ердə ичласы вар.

Енə дə бир нечə күн бундан габаг бир идарəйə шикайэтə кетмишдим. Гапыда лəвһэдə язылмышды ки, мұдир гəбул эдир Һәр күн саат 12 ярыма дək, савайы чаһаршэнбə вə дүшэнбэдэн.

Кечə дə пис ятмышдым, чүнки һавалар истилəшиб, бу бирələr

дə иссана мачал вермир. Эйлəшдим, амма о күн мұдир кəлмəди, чүнки бөйүк бир идарədə ичласы вар иди. Саат ики ярымда гулугчулар портфел голтуғларында чыхыб дағылдылар.

Мən дə кетдим.

Һәрчэнд о күн ишим дүзəлмəди—чүнки баш мұдири көрə билмəдим, амма юхуму да алдым, чүнки бир тэрəфдэн кечəни пис ятмышдым, бир тэрəфдэн дə юмшаг мешин диванларда билмирəm нə хасийэт вар ки, элчə отуран ки ми ширин юхуя чумурсан: ят ки, ятасан.

Вə Һәрчэнд мұдири көрə билмирсэн ки, дərдини она сөйлəйиб бир чарə аласан, амма бу ширин юху енə иссана бир тəсəллидир, чүнки бу өзү дə бир нəмəдир.

Сөз юх, бу сөһбət чəми идарələr барəсиндə дейил: чүрбəчүр, дүр: элə дə олур, белə дə олур.

Хүласə

Молла Нəсрəддин.

„Молла Нəсрəддин“, 9 июн 1927, № 24

АТАЛАР СӨЗҮ

Бала балдан шириндир, гойма охуюб көзлəринин ишығы кетсин. Борчлу борчлунун сағлығыны истэр, дəхи борч алдын вермə!

Тамарыдан дөйə-дөйə ал, даданмыша вер.

Тохун ачдан кэрək хəбəri олмасын.

Тысбага гынындан чыхса, «абразованны» олар.

Чох билирсэн аз даныш, аз билирсэн чох даныш.

Дара хəлвət, тұлкүлəримиз бəй.

„Молла Нəсрəддин“, 14 апрел 1906, № 2

— Ай гыз, ай гыз! Бура бах. Бу арвад ниши кими язы языр.

СӨЗҮМ ОНДАДЫР КИ!..

Бу эһвалаты һәр кимә нағыл эләйирсәнә, инанмыр. Дейир «эши, мәсхәрә эләмә!, О чүрә иш олмаз...». Сиз өзүңүз дә фел'етону тамам-кәмал охуюб гуртарандан сонра додагыңызы бүзүб дейәчәкһиниз ки: «Иһх, һәңгәтә охшамыр».

Амма сизи инандырамыр ки, сөзүмдә ялан йохдур. Өз көзүмлә нә көрмүшәмә, ону да язырам.

Эһвалат белә олуб: кәндә һансы тәрәфдән кирисһинизә кириң. үч шей нәзәрһиниз чәлб эдәчәк... Аг даһдан тикилмиш мәктәб бинаһы. үстү суванмыш силос гүлләһи, бир дә дөврәһинә ики адам бою һасар чәкилмиш, Евлаһдакы мейһанһаналдан бир балача бөйүк олан икимәр-тәбәли имарәт.

Этрафа диггәт эләһиниз даһа марағлы бир шей көрмәйәчәк-һиниз. һәрчәнд ки, кәнд тәзә салыһыб, амма күчәләр әйри-үйрү, эвләр саһманһыһ... Нә иһә сөзүмүз онда дейил... Көзә көрүкәнләрдән данышағ. Мәктәб—кәндәкә һинетмәләр үчүндүр. Ичәһиси ем долу силос гүллә-һиниң дә кимләрә лаһым олдуғуну яһшы билирһиниз. Үстү һоруһлу имарәт иһә колхозун партия тәһкилатыһын катиби Түкәзбан Әлиеваның эвидир. Эвә баһанда адам тәзәчүбләһиң ки, бу бойда кәнддә белә имарәт тикдирмәйә тәкчә элә бунун күчү чатыб?.. Кәнд чамааты бу барәдә дейир ки, парткомлуг көздән пәрдә аһмағ үчүндүр. Түкәзбаның колхоздакы әһл иһи һиһаат бригадирлиһидир. Әри дә колхозун амбарда-рыдыр.

Түкәзбан бу кәндә көчмәмишдән эвәл Самух районунда колхоз сәдри иди. (Аһ, нечә кәф чәкмәли әйям иди...). Ики колхоз бирләһиһ бура көчүрүләндә рәһбәрлик о бири колхозун сәдриңә верилди. Бу эһвалатдан һейли пәриһан олан Түкәзбаның көһлүнү алмағ мәһәләһи ортая чыһанда район тәһкилатларындакы чохбилмиш адамлар она белә дедиләр: «Сәни колхоза партия тәһкилаты катиби сечдирәһик, бу бир, оларһан колхозун һиһаат бригадир, бу ики. Колхозун амбарыһы да тапшыраһығ әһин Дәмирә, бу да үч».

Дәмириң амбардакы вә Түкәзбаның һиһаат бригадирлиһиндәкә фә-әлиһйәтиһи йохламағ үчүн мұһасибат иһини дәрһндән билән бир мұ-фәттиһ лаһымдыр. Әкәр беләһи тапылһа, оһларың әмәлләһинә яһшы нәзәр салһа чох шейләр ачар. Онда сөзүмүз йохдур. Сөһбәт Түкәзбаның ичтимаһи фәәлиһйәтиһидир. Оһун хырдача бир иш планы вар: 1) ичләһс чағырмағ, 2) гадыһлар арасында фәәлиһйәти кенишләндирмәк, 3) кол-хозун иһләһинә нәзәрәт эләмәк.

О, бу бәндләри белә ериңә етирир: тез-тез бир дәһтә колхозчуну этраһыһа йығыб, оһлары баша салыр ки, «колхоз сәдри Абдуллаев һис адамдыр. Тәһсәррүфаты яһшы билмир, һәр кәһс оһун һисниңи даныһһа сөзүм сәдриһйә кечән кими оһун үчүн мұчәплөв биһиртдириб артығ әмәккүн яздырачағағ».

Гадыһлар арасында апардығы иш дә ондан ибарәтдир ки, сөзүңә гулағ аһмаһиң партия үзвү гадыһлардан үзәлүк һағгы гәбул әтмир. Партия үзәлүһүнә һамизәдләрә дә дейир ки: «Ичләһс оһанда Абдуллаев-һин аһрыһы вериң, сизи үч күнә кими үзәлүһә кечирим».

Бу ики мәһәлә Түкәзбаның вахтыһы о гәдәр аһыр ки, даһа үчүнчү мәһәлә илә мәшғул олмаға вахты галмыр.

Сөзүмүз бунда да дейил. Сөһбәтиң яһшыһы Абдуллаев барәһиндәдир. Сәдриһиң әлиңә кечириб оһу мөһкәм саһламаға чәһд эдән Аб-дуллаев дейир ки: аталар һисалыдыр: «Тәрки адәт, бә мөвчиби мәрәз әһтә». Иәһи... бунун изаһата әһтиһачы йохдур. Абдуллаев дейир ки: адә-тһидир, яһ-йөрәмдә партия үзвү оһанда иһләйә билмирәм. Она көрә дә бригадирләрдән тутмуш фермаларың мұдирләһинә гәдәр әли гәләм ту-тан, аз-чох иһтиһяр саһибләһриңиң һамыһы битәрәфдир. Кәндәкә отуз үч нәфәр партия үзвүнүн һеч бирисһини яһ-йөрәмә бурахмырам.

Бу ердә охучулар әтирәз әдиб дейә биләләр ки, бәһс бу колхозда партия ичләһы олмур ки, сәдриң бу чүр әмәлләһриңи тәһгид эләһсинләр?!

Оһур, ичләһс да олур, тәһгид эләйән дә... Амма Абдуллаев һи тәһгид эләйән адам, кәрәк габағча һәһтиһы сығорта эләтдириб сонра чыһыб даныһһыһ.

Бир дәфә Әфрад адлы колхозчу партия ичләһында сәдриң һөгса-һыһы садаламаға башлаһиңда гапылар тайбатай ачылыб. Гапы далаһиңда пуһсуда дуруб ичләһы һедиһиңә гулағ аһан битәрәф бригадир Гаһзы Юһифов ичәри шығырағ Әфрады боғаһлайыб дейир:

— Ай филиһ-фиһан шүдә, сәһә дәмәмишәм ки, рәһбәри тәһгид элә-мәк олмаз?!

Нә емисән туршулу аһ!..

Һәрдән-бир кәндә район тәһкилатларыңдан нұмайәндәләр, комис-һиялар кәһир (аһы һәр ики тәрәф тез-тез ора-бура әризә көндәрир), кол-хозчулары идарәйә чағырыб сөһбәт эдән заман, идарәһиң габағында гарапалтолу, әли чомағлы бығыбурма оғһанлар кәһир ки, Түкәзбаның гызышыдыры сәдриң чаныһа салдығы адамларә ибрәт дәрси верһинләр. Бир дә көрүрән ки, үч-дөрд гарапалтолу адам гузгун кими чумду ида-рәдә сөзүнү дейиб чыһаның үһтүнә вә чомағлар көйдә ойһады... О язығ һа гышыгыр ки, «эһи, һеч нә дәмәмишәм, вәллаһ билдикләһри һи да-һыһшыһағ». Кимә дейирсән?... Сонра зәһмәт кәһиди һәкһиминә дүһшүр... Онда да сөзүмүз йохдур... Мүхтәһәр, колхоз рәһбәрләһриңиң башы гары-шыб белә-белә иһләрә, тәһсәррүфат да галыб бир яһа...

Бунда да сөзүмүз йохдур. Әһл сөһбәт орасындадыр ки, бу эһвала-тың һамыһы район партия комитәһинә, район ичарийә комитәһинә, МТС рәһбәрләһриңә мәлүмдур. Амма оһлар сәһләһриңи чыһармырлар.

Иһди сиз фикирләһирһиниз ки, белә иш олмаз. Амма мән дейирәм олар. Бунларың һамыһыһы Бәрдә району Ленинбад кәһидиңдәкә «Гы-рмызы Октябрь» колхозунда өз көзләһриңлә көрүб, гулағларыһла әһит-иһшәм.

M.F.Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitabxanası

М. ЧАҺАНКИР.

1925

ХОРУЗ: — Йолдаһ клуб мұдир, нә вахта гәдәр мән банлайыб чамаатың башыһы гарышыдырм, сән дә бир гейрәтә кәл, бәһкә бу радиону иһә салһсан.

ГАШЫҒ, ЯСТЫҒ ВӘ ЙҮЗ МИҢ МАНАТ

- Бала, Ариф, һийә аяғ үһтә дурмуһсан, отурсана?!
- Мүәллима, аһы стул йохдур.
- һә... Ағһын олайды сән дә эвдән стул кәтирәһдиң, иһди аяғ үһтә галмаһайдың...
- Бала, Искәндәр, һийә көрәһиңи емирсән? Енә гашығың йохдур?!
- Мүәллима, ядымдан чыһыб.
- Бармағыһы узат сап бағлайың ки, сабаһ яһыңдан чыһмасың.
- Кәһидә гашығ кәтир... Бәһс сән һийә ағһайырсән? Ай Раһиф?!
- Мә-мә-мүәллим! Чай истидир, ағзыһы яһдырыр.
- Төк нәлбәкһийә.
- Аһы нәлбәкһим йохдур.
- Ай, ай, ай!.. Нә сөзә гулағ аһмаһиң ушағһан: сәһә дәфәләрдә тапшырымышам ки, өзүн үчүн нәлбәкһи кәтир. Бах, йолдаһларыһың һа-һмыһы сөзә гулағ аһыр, сән йох.
- Баш үһтә мүәллима, сабаһ йәһиң кәтирәрәм.
- Гызым, Ляличка, сән һийә гуртдаланырсән? Ятһана!..
- Мүәллима, ястығым йохдур, бойһум ағрыһыр.
- һә, оһун да мәнә дәһли йохдур. Сәһиң аһан да, башға вали-дәһнләр кими гайғыһа галһайды, сәһиң үчүн ястығ тикиб бура көн-дәһрәди. Иһди дә бойһун ағрымазды.

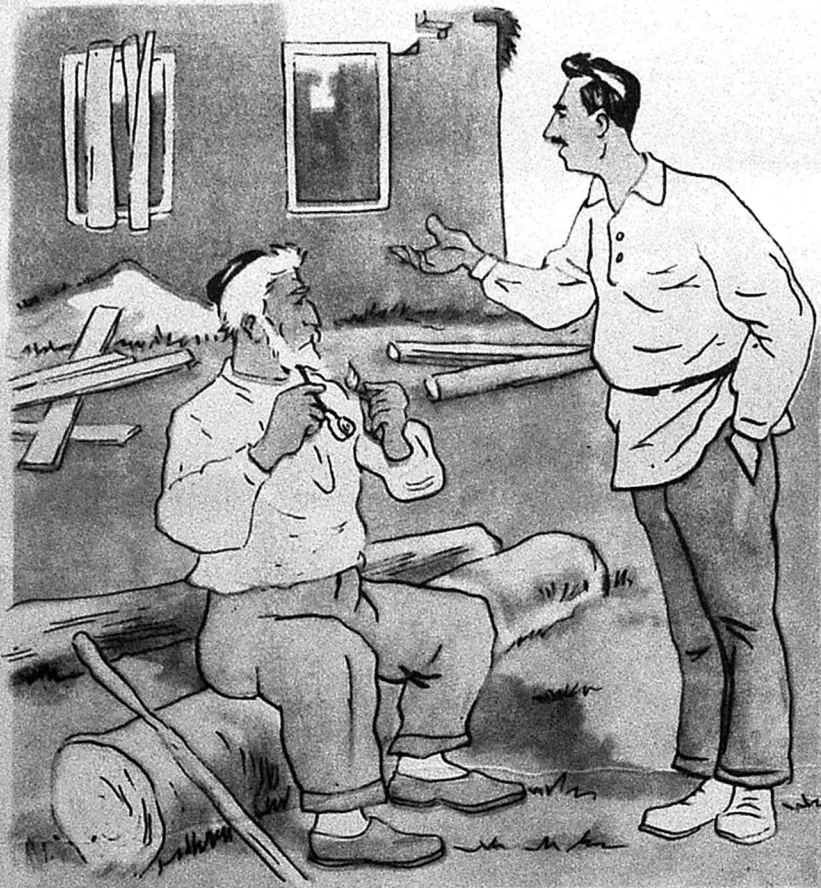
...Белә сөһбәтләри һәр күн Чапаридә районунун ушағ бағчала-рында әһитмәк олар. 18, 23 вә 38 нөмрәли бағчаларың мұдирләри ушағлары лаһым оһан дөһәк, ястығ, һимча, боһтаб, стәкән вә нәл-бәкһи илә тәһмин әтмәһи валидәһнләһриң бойһуна гоһулар.

Бәһкә һөкүмәт бу шейләри алмағ үчүн бағчалара пул бурахмыр? Әһсинә, пул бурахыр, өзү дә лап чох бурахыр. Аһчағ, Чапаридә ра-йон халғ маариф шөһәһиңиң мұдир Яғубов вә баш мұһасиб Лобанов белә мәһләһәт көрүбләр ки, ушағ бағчаларыһа аһаданлығ алмағ үчүн бурахыһлан йүз миң манаты кәри гайтарһыңлар. Бу пул «әһтиһачыһыз олмадығы үчүн истифадә әдилмәди» ады илә район маариф шөһәһи-һиң һесабыңдан һилиһиһидир. Сөз-сөзә кәһидә Яғубов дейир ки:

— Валидәһнләһриң чаны сағ олһун. Оһларың борчудур ки, эвдә дә, күчәдә дә, бағчала да ушағларыһың гайғыһына галһыңлар.

Б. ЧӘБИЗАДӘ.

— Бу эви нә вахтдан тикмәйә башлайыблар?
— Онда һәлә сән анадан олмамышдын.

„Ниянги“

БИР МУФӘТТИШИН АИЛӘСИНДӘ

Рәссам А. АНДРИАСЯН

Ана:— Оғул, һесаб дәрсләринә яхшы фикир
вер ки, бөйүяндә атан кими һагг-һесабыны
биләсэн.

„Возни“

Загафгазия сатирик рәссамларынын конфрансы мунасибәтилә

КИРПИ:— Хош кәлмишсиниз!

Рәссам Н. ГАЗАРЯН

Эвләнмәмишдән габаг.

БИЛЕТ АЛВЕРЧИСИ: — Баса-бас салмайын, гоюн сәлигә илә бир-бир сатым.

„Ниякги“

Эвләнәндән сонра.

„Возни“

БЕШ МИН МАНАТЛЫГ КӘЛИН

(Мусигисиз комедия)

— Поладхан дайы, алты мин чохдур, инсафын олсун, бир аз учуз элә!

— Яхшы, элини вер, ахыр гиймәтими дейим: беш миндән гәпик ашагы дүшән дейләм. Даһа чох чәнә-богаз дөймә! Аллаһ хейир версин, разысан?

— Разыям. Амма дөрд минини нәгд вериб мин манатыны борчлу галачагам.

— Зәрәр йохдур, эй чаван! Белә ишдә борчлу борчлунун саглыгыны истәр, вер элини!.. Беләликлә дә, Ярдымлы районундакы даһ йол идарәсинин шофери Рзагулу илә «Комсомол» колхозунун үзү Поладхан Адиев сөвдәләшдиләр.

Рзагулу гаты ачылмамыш йүзүкләри саянда Поладханын севиндийиндән дили сөз тутмады. Бу заман о, һәр шейи ядыннан чыхарса да, өзүнү итирмәди. Дөнә-дөнә тапшырды:

— Рзагулу, оғлум, чан сәнин, чан мин манат эманәти!.. Мәбадә борчуну яддан чыхарасан һа!..

* * *

...Поладханын эвиндә чалынан гошазурнанын сәси бүтүн Ярдымлы кәндиндә эшидилди. Той мәчлиси үч күн, үч кечә давам эләди. Үчүнчү кечә кәлини «Вағзалы» һавасынын сәдасы алтында һәйәтә чыхарып машина эйләшдирдиләр. Мотор ишә дүшәндә гызын атасы автотинспектор кими машинанын габагыны кәсиб дели:

— Әл сахлайын! Сөзүм вер.

Һамы сәсини кәсиб көзүнү Поладхана зилләди. Поладхан исә һеч кәсә фикир вермәдән машинанын гапысыны ачды, гызынын голундан түб ону зор-күчлә байыра чыхарды.

— Гызым, тәләсмә, кет эвдә отур, нә вахт «Һә» дедим онда келәрсән.

Яхын адамлардан бири һейрәтини кизләдә билмәйиб хәбәр алды:

— Киши, нә оюн чыхарырсан, «Һә»ни бир ил бундан габаг демәмишидн?

— Демишдим, бәй дә о вахт сөз вермишди ки, борчлу галдыгы мин манаты верәчәк. Бәс нә олду?

Поладхан бөйүк көтүйүн үстүнә чыхды, үзүнү адамларга тутуб учадан деди:

— Чамаат, эшидин, билин, бәй мин манатыны вермәсә гызы верән дейләм.

Ағсаггалар, һөрмәтли кишиләр хаһиш эләдиләр. Поладхан гулаг тәсмәди. Ахырда белә мәсләһәт көрүлдү ки, Рзагулу өзү гайынатасы илә данышсын. Бәлкә бир шей чыхды. Рзагулу кетди данышды, баш тутмады.

Мүбаһисә узанды, кечәдән хейли кечмиш бәй тәрәфдарлары илә кәлини тәрәфдарлары ики чәбһәйә айрылдылар. һәйәтдә һәрә өзүнә мунасиб бир сәнкәр дүзәлдиб дөйүшә һазыр даянды. Дөйүшү кәлини тәрәфи башлады. Мейдан гызышды, дөйүш бир нечә саат давам эләди. Вурушма сәһәрә яхын ара верди. һәр ики тәрәфдән хейли ағыз-бурун эзилди.

Сәһәр ара сәкитләшәндән сонра мәлүм олду ки, бәй өз һалалча нишанлысыны элә дүнән кечәки вурһавурда көтүрүб гачыб.

Бу һадисә чохларыны севиндирди. Адамлардан кимсә дейрди:

— һалал олсун, Рзагулу! Доғрудур, гызын йолунда чох эзийәт чәкдин, башын да ярылды, амма беш мин манатлыг кәлини дөрд мин маната алдын.

Н. АЙДЫН.
Р. ГАБИЛ.

Чыртлыг КОНСЕРТИ

Чохдандыр муғамат концертинә кетмәмишдим. Диварларда афишалары көрүб феврал айынын 19-да Дөвләт Филармониясындакы концертә билет алдым. Салон тамашачыларла долу иди. Буна чох севиндим. Бу, тамашачыларын өз милли мусигисини, өз сәнәткарларыны севдийини вә бу чүр концертләрә һәвәслә кәдикләрини көстәрди.

Конферанс'е афишада ады олан актрисаларын биринин ифа эдәчәйи маһныны элан этди. Салон актрисаны курултулу алгышла гаршылады. Мән дә әл чалыб актрисанын охумасыны көзләдим. Актриса тар вә каманчанын мүшайәтилә охумага башлады. О, «Маһур» муғаманы малаһәтли сәс вә бөйүк мәһарәтлә ифа эдирди. Тамашачылар диггәтлә көзләрини сәһнәйә дикиб гулаг асырдылар. Концертин ахыра гәдәр бу чүр көзәл кедәчәйини көзләмәк оларды.

Анчаг тәссүф ки, белә олмады. Тамашачыларын ичәрсиндә даһа демә мусигийә һеч дә һөрмәт этмәйән, өз «гочаглыгыны» көстәрмәйә кәлән адамлар да вар имиш... Чалгычылар дириккәйә кечәндә салондан чыртыг сәсләри учалды. Актриса гара көзләрдән охуянда ерләрдән дә сәсләр эшидилди: «Чан, гара көзләрә гурбан!..». Актриса гара телләрдән охуянда балконтан гышгырдылар: «Варам о телләрә...». Салонун о тәрәф-бу тәрәфиндән каһ фит сәсләри эшидилди, каһ чүрбәчүр багыртылар йүксәлирди.

Тәнәффүсә чыхандә мән бир дәстә адамын филармониянын инзибати мүдирини вә низамитизам үчүн мәсул олан миллис лейтенанты Сарумяны эһәтә этдийини көрдүм. Адамлардан бири дейрди:

— Бир нечә хулиганын элиндән биз севдийимиз концертләрә һәсрәт галмышыг. Бурада бир гайда-ганун яратмаг мүмкүн дейлими?

Филармониянын визибати мүдирә үмидсиз һалда башыны булайыр вә чапаб вермирди.

Көрүнүр о, бу чүр шикайәтдән йорулмушду вә бу барәдә данышмагы артыг билирди. Миллис лейтенанты исә саймазаяна дейрди:

— Йәгин сиз белә концертләрә биринчи дөфә кәлирсиниз? Буна көрә дә бу ишләр сизә тәәччүблү көрүнүр. Тез-тез кәлсәниз, сизин дә гулагыныз долар. Бурада чох вахт элә бу чүр олур.

Концертин икинчи һиссәси дә биринчи һиссәси кими курултулу кечди. Бу дөфә дә сәһнәйә чыхан икинчи актриса сөз атдылар.

Тамашанын ахырынчы нөмрәси элан эдиләндә адамларын ичәрсинә гачһагач дүшдү. Сәһнәдәки артист әбәс ерә богазыны йыртырды. Салонда һәрәкәт даянмырди. Концерт гуртаранда хулиганлардан бири йолдашларыны гапыя тәләсдирмәк үчүн гышгырды: «Сичанлар гачын, пишикләр кәлди». Гапычы гадын фойейә палтоларыны алмаг үчүн тәләсән тамашачыларын күчлү ахынынын габагыны сахламаг истәйәндә «гочаглардан» бир нечәси дырмашыб яндакы гапыны ачды вә адамлар фойейә долду. Гапыдан чыханда ики нәфәрин сәһбәти гулагыма дәйди. Бири дейрди:

— Бу, муғамат концерти дейил, чыртыг концертидир. Кәлирсән һәзз алмага, ганын даһа да гаралыр.

Бир башгасы дейрди:

— Үч-беш нәфәр хулиганын габагыны алмаг нә чәтин иш имиш ки, Бакы шәһәр миллис идарәси бу барәдә тәдбир көрмүр.

Мән дә гапыдан чыханда «Крокодил» журналынын сон нөмрәләринин бириндә дәрә олунан бир карикатураны хатырладым. Орада ирири филларин хулиганлыг эдән сәрхош довшанлардан горхуб гачдыгы тәсвир олунурду. Дүшүндүм ки, үч-беш нәфәр тәрбийәсиз, хулиган бизим үчүн нәнки довшан, һеч милличәк дә дейил, бу ишә фикир верән олса белә һаллары тез арадан галдырмаг олар.

Ә. ӘЛИ ОҒЛУ.

ХЫРДА ХӘБЭРЛЭР

Агстафадакы дәмиз йол емәкханасынын сәккиз столу, он сәккиз стулу, бир стәканы, бир бычагы, бир дә бир мүдири вар. Бычаг мәтбәхдә, стәкан әлләрдә, мүдир Әһмәдов исә вейиләнмәкдәдир... Амма хәрәк пайлаянлара сөз ола билмәз. Чох ганачагы адамдырлар. Кәтирдикләри емәкләрин янына көйәрти вә истиот әвәзинә шикайәт китабчасы гоюрлар.

* * *

Сатыша, чох ердә ишләнән бир мал бурахылмышдыр. Адына да икплитәли машинка дейлир. Она көрә, «чох ердә ишләнән» дейрирки, машинканын ашсүзән кими дәлмә-дешик олан бакы нефт сахламадыгындан, ондан күлләри, ағачлары суламаг үчүн дә истифада этмәк олар.

Сәһәр-сәһәр идман илә мәшгул олмаг, бәдәнләрини бәркитмәк истәйәнләр чидди һазырлыгдан сонра ялныз бирчә кәрә бакын гапаны ачмагла мәшгул олсалар кифәйтдир. һәким мәсләһәти олмадан бу һәрәкәти ики дәфдән артыг тәкрат этмәк гадағандыр. Гадынлар вә азияшлылар исә һаһаг ерә өзләрини зәһмәтә салмасынлар, онсуз да күчләри чатмаячаг.

«Метал тәмири» артелинин бурахдыгы бу машинларын тәмирә әһтиячы олмур, чүнки «гозбели гәбир дүзәлдәр».

* * *

Чәбрайыллылар Сталин адына колхозун клубуну вә һамамыны һамыя тарихи абидә кими көстәриб дейриләр:

— Кәндимиздә беш абырлы бина варса, булардан бири клубдур, о бириси дә һамам. Клуб чамаата чох лазым олур. Бурада язда барама сахлайыр, пайызда мейвәчат сатырлар.

Амма һамам һеч кәсин ядына дүшмүр. Бурада да муһазирәдән, концертдән тәшкил этсәйдиләр, о да халгын карына кәләрди.

О. МИРЗӘЕВ.

МӘНИМ ГОНШУМ

Гоншумун зөвгүнә сөз ола билмәз. Үстүндән, башындан күл әтри кәлир. Онун ярашыгы кейимләринә Баханда адамын көзү динчәлир. О, һансы палтарын һансы чәкмәйә Уйгун кәлдийинә етирир диггәт, Ачылса сачынын бирчә гывырмы, Үстүндә күнләрлә әлләшәр әлбәт. Зәрли чанталары, түл яйлылары— Онун һәр низамы айры саягдыр. Пайыз, яз палтосу, гыш мантолары Элә бил, ән көзәл нәфис әсәрдир.

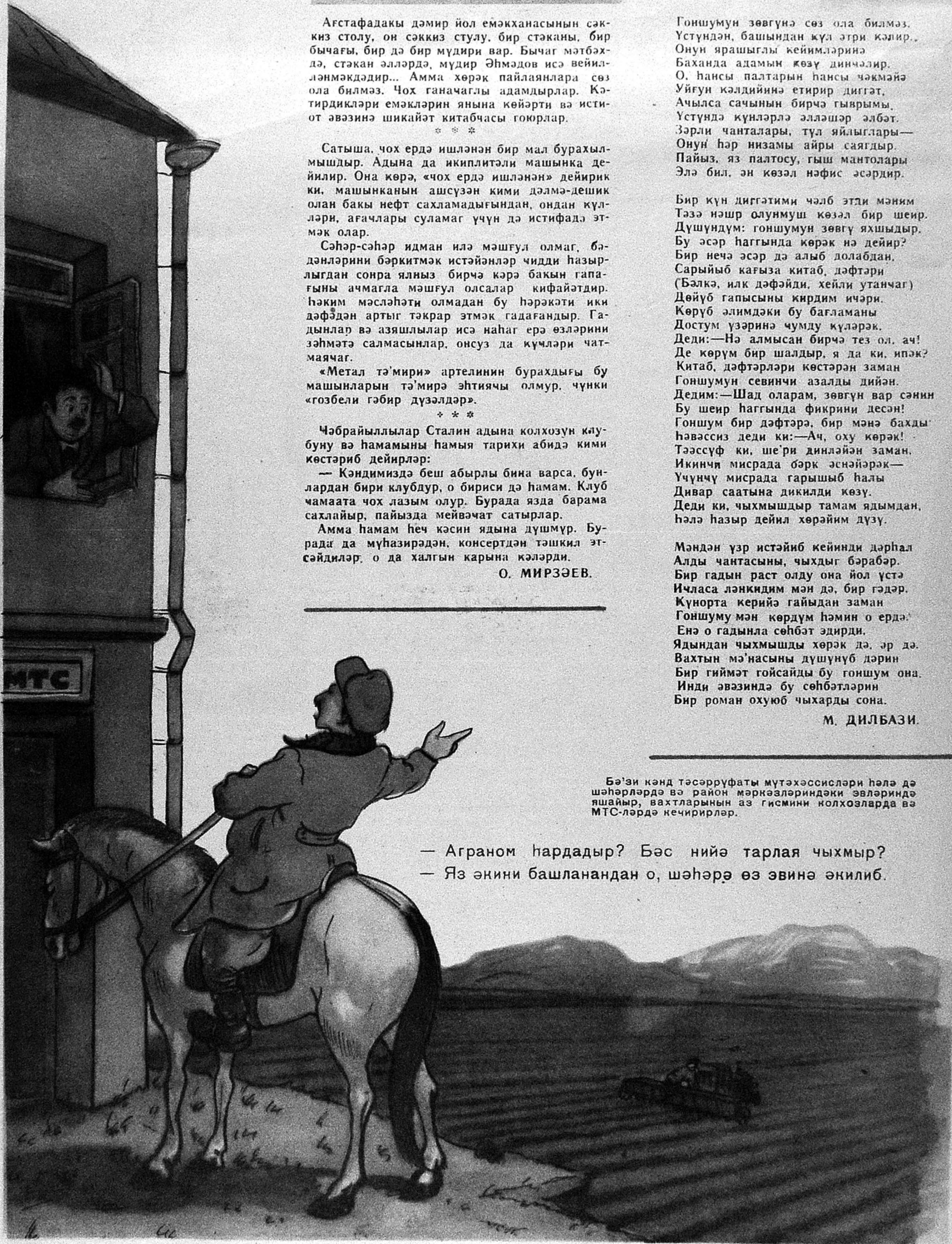
Бир күн диггәтими чәлб этди мәним Тәзә нәшр олунмуш көзәл бир шеир. Дүшүндүм: гоншумун зөвгү яхшыдыр. Бу әсәр һаггында көрәк нә дейир? Бир нечә әсәр дә алыб долабдан, Сарыйыб кағыз китаб, дәфтәри (Бәлкә, илк дәфәйди, хейли утанчаг) Дөйүб гапысыны кирдим ичәри. Көрүб әлимдәки бу бағламаны Достум үзәринә чумду күләрәк. Деди:—Нә алмысан бирчә тез ол, ач! Де көрүм бир шалдыр, я да ки, ипәк? Китаб, дәфтәлләри көстәрән заман Гоншумун севинчи азалды дийән. Дедим:—Шад оларам, зөвгүн вар сәнин Бу шеир һаггында фикрини десән! Гоншум бир дәфтәрә, бир мәнә бахды һәвәссиз деди ки:—Ач, оху көрәк! Тәәссүф ки, ше'ри динләйән заман, Икинчи мисрада бәрк әснәйәрәк— Үчүнчү мисрада гарышыб һалы Дивар саатына дикилди көзү. Деди ки, чыхмышдыр тамам ядымдан, һәлә һазыр дейил хөрәйим дүзү.

Мәндән үр истәйиб кейинди дәрһал Алды чантасыны, чыхдыг бәрәбәр. Бир гадын раст олду она йол үстә Ичласа ләнкидим мән дә, бир гәдәр. Күнорта керийә гайыдан заман Гоншуму мән көрдүм һәмин о ердә. Енә о гадынла сөһбәт эдирди. Ядындан чыхмышды хөрәк дә, әр дә. Вахтын мә'насыны дүшүнүб дәрин Бир гиймәт гоисайды бу гоншум она. Инди әвәзиндә бу сөһбәтләрин Бир роман охуюб чыхарды сона.

М. ДИЛБАЗИ.

Бә'зи кәнд тәсәррүфаты мүтәхәссисләри һәлә дә шәһәрләрдә вә район мәркәзләриндәки әвләриндә яшайыр, вахтларынын аз гисмини колхозларда вә МТС-ләрдә нечириләр.

— Аграном һардадыр? Бәс нийә тарлая чыхмыр?
— Яз әкини башланандан о, шәһәрә өз әвинә әкилиб.

Кирпи гардаш!

Рәссам Э. АБДУЛЛАЕВ

ӘЗИЗ КИРПИ!

Бизим Еничә кәндиндә Шамил Кәримов адлы бир киши вардыр. һәр кәс бир ишдә уста олдуғу кими Шамил дә арвад алыб-бошамагда устадыр. Бу ишдә һеч кәс она чата билмәз. Шамили кәндли-ләр бу сәһдә чемпион адландырырлар.

Күнләрин бириндә о, Баяз адлы бир гадыны дилә тутуб эвләнди. Элә ки, Баяз аяғыны доғум эвинә гойду, Шамил дә онукла һагг-һесабы үзүб олду анадан-кәлмә субай. һәр ерә чатыб, деди гыз ахтарырам. Сораклаша-сораклаша кәлиб чыхды район мәркәзиндәки МТС-ин һайәтинә, орадан Маһийә адлы бир гызы көтүрүб гачанда йолда тутуб элиндән алдылар. Сонра һәммин кәнддә яшаян Хәдичәни алдадыб тора салды. Хәдичәни икинчи гызы оландан сонра, Шамил онукла да элагәни үздү.

Шамил чох фикирләшди, чох өлчүб-бичди. Ахырда хумарлана-хумарлана кәлиб, Хумар адлы бир гадыны тапды. Шамил һәләлик бу гадыкла яшайыр, анчаг тәзә эвләндийи С. Чаббарованы да элдән бурахмыр. Инди Шамил тәзә арвадынын адына тәзә эв тикдирир ки, ери кешиш олсун.

Әзиз Кирпи! Бу мәсәләни Халдак район тәшкилатлары сиздән дә, биздән дә яхшы билирләр. Бир тәдбир көрмәсәләр вәзийәт горхулудур, Шамил Кәримов адлаячаг о бири районлара...

М. МӘММӘДОВ

КИРПИ ГАРДАШ!

Әли Байрамлы район сәһийә ш'өбәсинин көз хәстәликләри диспансеринә „Москвич“ маркалы тә'чили ярдым машины вериләндә, чамаатын севинчи ерәкәйә сығмады.

Диспансерин баш һәкими Курдюкова һамыдан артыг севинди. Чүнки баш һәким билрди ки, халга верилмиш бу „Москвич“ машинына өзү башчылыг эдәчәкдир.

Доғрудан да һәким машиндан бәрк япышды. Нә гәдәр ки, машины йох иди, һәкимин үзүнү аз-маз көрмәк олурду. Элә ки машин кечди Курдюкованын эли-нә, бичарә хәстәләр нә машинын үзүнү көрдүләр, нә дә ки һәкимин. Бунун сәбәби айдындыр. Чүнки, машин, олмаянда һәким эвинә тез-тез кедә билмирди, машины аладан сонра, Курдюкова эви илә диспансер арасында олан 23 километр йолу чох тез-тез гәт эдир.

Сөз дүшәндә машинын шофери Әлиев Курдюкованын атасына рәһмәт охуб дейир:

—Сағ олсун, чох инсафлы адамдыр. Элә ки, һәкимин хусуси ишләрини көрүб гуртарырам, мәни бурахыр ки, кет өз ишләринлә мәшғул ол. Мән дә Газымәм-мәд илә Әли Байрамлы району арасында ики-уч дәфә фырланырам.

Көрәсән тә'чили ярдым машины хәстәләрә гисмәт олачаг, я йох?

АГАОҒЛУ

ҺӨРМӘТЛИ КИРПИ!

Бир нечә ил бундан габаг Дуванны гәсәбәсиндә нефтчиләр бир мәдәнийәт эви тикдиләр. Нефтчиләрин сәлигәси сизә мә'лумдур. Кешиш тамаша салону, сәһнә, мәшғәлә отаглары, гәраәтхана, китабхана... Нә башынызы агрыдым, һәр күн артист дәстәсинин бири кедиб, бири кәлирди. Тез-тез муһазирәләрә гулаг асырдыг. Өзфәалийәт дәрнәйи үзләринин сайы күндән-күнә артырды. Амма бу хош күнләр чох давам этмәди. Нефт трести Дуванныдан кедән кими мәдәнийәт эвинин ләззәти дә кетди.

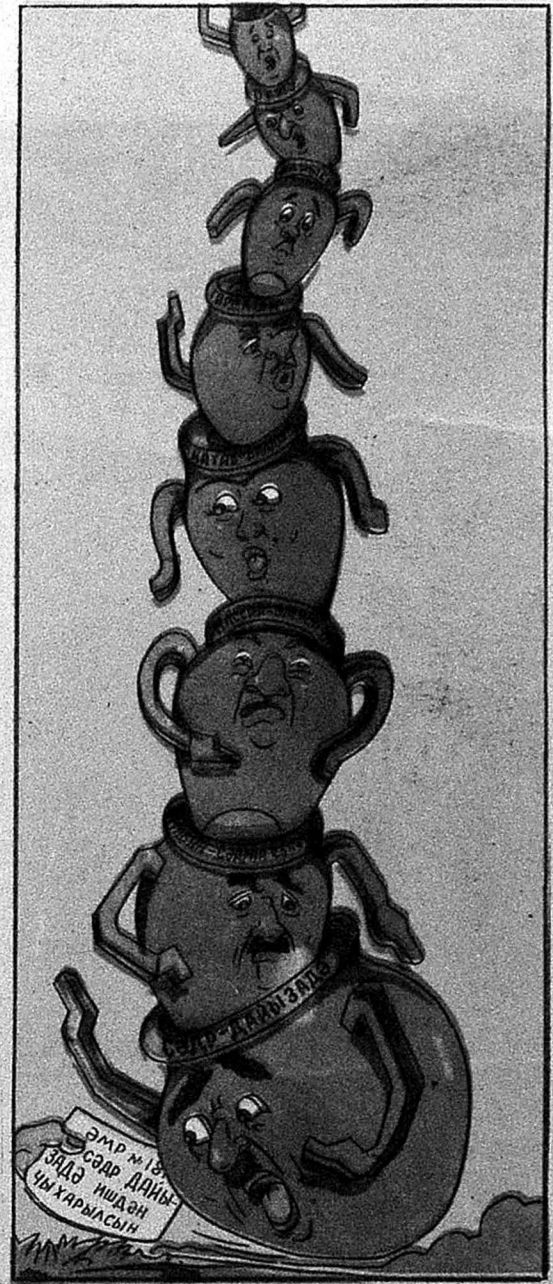
Биз тамаша, концерт вә муһазирә

үзүнә һәсрәт галмышыг. Бу ишин сәбәбини гәсәбә Советинин сәдри Рзаевдән сорушанда дейир:

— Гадан алым, мән нә эдим, Бақы шәһәр мәдәнийәт ш'өбәсинә язмышыг. Орадан да бизә дейирләр ки, сизи унут-мамышыг. Бирчә штат мәсәләси галыб, штатлара баханда сизи дә яда саларыг.

Һөрмәтли Кирпи! Яда салмаг чох яхшы шейдир. Хаһиш эдирик, Бақы шәһәр мәдәнийәт ш'өбәсинин бу вә'дини сиз дә ядынызда сахлайын, һәрдәнбир онларын да ядына салын!..

Бир груп тамашачы

Ердән көйә күп дүзсәләр. Бир-биринә бәнд этсәләр. Алтдан бирини чәксәләр. Мәл онда бах куббултуя.

Белә оғлан

Мәгсәди йох, үрәйи йох,
Чүр'әти йох, көмәйи йох,
Зәһмәти йох, әмәйи йох,—
Бәнзәр барсыз баға оғлан...

Билмәз достлуг, бирлик нәдир,
Элм нәдир, билик нәдир,
Көрдү сөһбәт чидди кедир,—
Сусар «гәлби юха» оғлан...

Билдийини бабасына,
Вермәз, мән бәләдәм она,
Өз кәндиңә, обасына
Севмәз дөнүб баха оғлан...
Сәрдар ӘСӘДОВ.

Кейиб кәзир, һей өзүнү
Яман боға-боға оғлан.
Бармаг илә көстәрилик
Бу худпәсәнд, ловға оғлан.

Дили ширин, гәлби гара,
Күвәнибдир о, палтара.
Нечә гызы салыб тора,
Гуртарыбдыр яха оғлан.

КИРПИ НӨМӘН ЭЛӘДИ

«Ибраһимовун диагнозу» сәрләвһәли фел'етон (1956-чы ил № 2). Хачмаз район партия комитәси тәрәфиндән йохланылмыш вә дүзкүн язылдығы мүййән әдилмишдир.

Бақыда, Володарски адына фабрикдә ишләйән Людмила Булгакова ганунсуз бүллетен верән һәким Ибраһимова район партия комитәси тәрәфиндән чидди хәбәрдарлыг әдилмиш вә район сәһийә ш'өбәси ону поликлиника мүдирлийи вәзифәсиндән чыхармышдыр.

«Кировабад сәфәри» сәрләвһәли фел'етон (1955-чи ил, № 17) Ки-ровабад шәһәр партия комитәси тәрәфиндән йохланылмыш вә фактларын доғру олдуғу тәсдиг әдилмишдир.

Яғ-пендир заводунда малийә ганунларыны поздуғу вә малийә ишләри үзәриндәки нәзарәти зәифләтдийи үчүн, заводун директору Абдуллаевә төһмәт верилмишдир.

Редактор — Әвәз Садыг Редакция һей'әти: М. Абдуллаев, Н. Ахундов, С. Гәдирзадә, К. Казымзадә, С. Мәликов, Г. Мәжмәдли, И. Нәчәфеулу, М. Раһим, С. Раһман, С. Рүстәм.

„Коммунист“ гәзетинин нәшри. Редакциянын адреси: Бақы, Коммунист күчәси, 11/13. 4-чү гапы, 2-чи мөртәбә. Тел. 2-67-17. Абунә гиймәти: айлығы 3 манат.

ФГ 06044. Сифариш №108 Тиражы 40.000. Кағыз форматы 70x105%. Чапа имзаланмыш 13.111.56.

Азәрбајҹан ССР Мәдәнийәт Назирлийинин 26 комиссар адына мәтбәәси. Бақы, Әли Байрамов күчәси, № 3.

M.F. Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitabxanası

1825

Империалистлар дуняа агалыг этмек планларын кизлэтмек учун „коммунизм ишгалы“ хаггында кепи навалары чалырлар.

Рәссам Гр. ОЖАНОВ

Нәзәри яйндырырлар.